

Ali Cankarjev dom res ne opravlja svoje vloge?

V zapisu s posveta o kulturno umetniških društvih v občini Ljubljana Center v prejšnji, 10. številki Dogovorov, je izpod peresa N. I. predstavljen tudi naslednji citat enega od razpravljalcev: »Takrat, ko smo zbirali denar za CD, so nam obljubili, da bo ta dom namenjen vsem Ljubljančanom, za vso kulturo, tudi za vse amatere. Zdaj je drugače. V njem najdejo prostor vsi uvožen ansamblji, za domače pa ni prostora, niti sredstev. Ljudje negodujejo nad takim položajem, saj so jim takrat govorili drugače.«

Iz tega je mogoče razbrati, kot da se Cankarjev dom mahovsko obnaša do amaterske kulture. Neresničnost te ugotovitve najlepše ponazarjajo statistični podatki o prisotnosti amaterske kulture v programski shemi Cankarjevega doma. Preden jih predstavimo pa je treba opozoriti, da nikoli in nikjer ni bilo izrečeno ali napisano, da bo Cankarjev dom namenjen »...za vso kulturo, tudi za vse amatere«. Nekaj takega od Cankarjevega doma preprosto ni mogoče zahtevati. Vsa kultura, vsa amaterska kultura (pa čeprav samo ljubljanska) je po obsegu in številu njenih nosilcev tako velika oz. razvejana, da je ni mogoče vnesti v CD že zato, ker je premajhen. Pa tudi sicer bi bilo tako početje nesmiselno, saj je CD, le eno izmed številnih prizorišč kulturnega življenja v Ljubljani. Cankarjevega doma torej nismo gradili za to, da bi bila v njem vsa kultura vključeno z amatersko, ampak za to, da bi del kulture vključeno z amatersko dobil boljše pogoje za svoj nadaljnji razvoj in za predstavljanje rezultatov svojega dela občinstvu.

Glede izbora amaterske kulture v programsko shemo Cankarjevega doma je bila v temeljih programa CD že leta 1980 zapisana osnovna usmeritev. To usmeritev je istega leta potrdila tudi skupščina

občinske kulturne skupnosti Ljubljana Center in po njej se v CD vseskozi ravnamo.

V omenjenem dokumentu je stališče, da se v program CD lahko uvrščajo kakovostno najbolj zreli ali najbolj zanimivi dosežki amaterske kulture.

Na tej podlagi je bilo dogovorjeno, da selekcijo za program amaterske kulture v CD opravljajo strokovni odbori ZKOS na osnovi lastnega poznavanja amaterske produkcije, pobud amaterskih društev, občinskih oz. mestnih ZKO pa tudi delavcev v kulturno-umetniškem programu samega CD. Program amaterskih prireditev gre torej skozi strogo selekcijo in prav je tako, saj predstavlja nastop določene amaterske skupine v CD tudi svojevrstno priznanje in spodbudo za njeno delo. Takšna praksa, oblikovanja programa v CD poteka dobro in ni nobenega razloga, da bi jo spreminjali. Lahko jo le izboljšamo, zlasti še, če je bilo do sedaj, kar koli prezrt, pa ne bi smelo biti. V tem smislu je in bo dobrodošla vsakršna kritična pripomba in pobuda.

Sedaj pa še nekaj konkretnih podatkov, ki kažejo, da je bila citirana pripomba na omenjenem posvetu neumestna:

V letu 1984 je bilo od 729 kulturno-umetniških priredi-

tev 99 amaterskih (14%), od tega je bilo 26 glasbenih (16% glasbenega programa), 23 gledaliških (13% gledališkega programa), 11 filmskih (8% filmskega programa) 36 kulturno vzgojnih (16% kulturno vzgojnega programa) in 3 razstave (14% razstavnega programa). Ob tem je treba poudariti, da so nekatere amaterske prireditve, ki jih šteje mo kot eno, trajale po več dni in z velikim številom različnih izvajalcev. Če bi to statistično preračunali, bi celo izkazali bistveno višji odstotek udeležbe amaterske kulture v programski shemi CD. Samo na srečanjih lutkarjev je sodelovalo 19 različnih lutkarskih skupin, v okviru Podob trenutkov je bilo 14 gledaliških predstav srednješolcev, prav tako na Plesnih srečanjih 84; in še bi lahko naštevali.

V CD so med drugim nastopili: SPZ Maribor; APZ I. G. Kovačič; Zbor Ivo Lola Ribar; APZ France Prešern; Lipa zelenela je; zborovske prireditve Naši dosežki 84; Naša pesem; APZ Tone Tomšič; 10. srečanje zborov upokojencev; Plesna srečanja 84; AFS F. Marolt in Tine Rožanc; XI. festival železničarskih folklornih skupin; Dnevi Porabskih Slovencev; različni kvizi (npr. Slovenski ljudski pevci in godci); več lutkarskih skupin; KUP Koseski; itd.

Začudenje vzbuja dejstvo, da nihče od članov sveta za kulturo pri OK SZDL Ljubljana Center, ki je bil sklicatelj posveta o amaterski kulturi, ali pa izmed navzočih ni ugovarjal razpravljalcu, ki je vloge Cankarjevega doma v zvezi z amaterskim kulturnim ustvarjanjem hotel predstaviti v izkrivljeni luči.

Milja Rotovnik

PREMALO PROSTORA IN DENARJA ZA NUK

Naša dika in ponos v zagati

Narodna univerzitetna knjižnica sredi Ljubljane je naša dika in ponos ne le zavoljo prelepe Plečnikove arhitekture, marveč tudi zaradi bogastva, ki ga vsebuje. Uvrščajo jo med tristo največjih knjižnic na svetu. Seveda pa NUK ni le občinska, marveč predvsem nacionalna, kulturna, informacijska in izobraževalna ustanova, potrebna akademikom, raziskovalcem, znanstvenikom, profesorjem, študentom in občanom. Zaradi tega bi ji morali posvečati posebno skrb. Vendar ni vse tako, kot bi moralo biti.

»Žal smo na tesnem tudi s prostori, Plečnik je zgradil stavbo za četrtilijona knjig, mi pa jih imamo 1,6 milijona. Zatrpani smo vse možne hodnike in uporabili za skladišča tudi podstrešje. Nujno potrebujemo nove prostore,« je povedal Tomo Martelanc, direktor Narodne univerzitetne knjižnice.

Na območju naše občine so strokovnjaki predlagali dvoje možnih lokacij za razširitev NUK: ob Salendrovi ulici bi lahko prenovili in povečali paviljon ob SAZU, ki bi bil urejen tako, da bi se vklopil v okolico stare Ljubljane. Drugi pa merijo na prostore nekdanje Angore oziroma ob njej. Za vse to seveda še ni denarja. Prehodno pa naj bi NUK za silo rešili zagat s podzemno etažo novega študentskega stolpiča za Bežigradom. Tam naj bi našla prostor študijski depo in čitalnica.

»Tam bi lahko varno spravi-

li tudi nekatera dragocena gradiva,« je dodal Tomo Martelanc.

Naslednja težava je vesplošna: pomanjkanje denarja za nakup tujih knjig in literature, zlasti znanstvene. V enem samem letu se je to podražilo za tristo odstotkov in v

NUK so često v zagati, kaj kupiti, da bi kupili res najnujniješe. S periodiko je najtežje: če manjka ena sama revija, nastane vrzel, ki jo kasneje ne morejo zapolniti. To pa je škoda za izobraževanje in znanost.

Da bi delali kar se da racionalno, posodablajo v NUK poslovanje s pomočjo računalnikov. Ščasoma bodo avtomatizirali vse. Med drugim bodo na primer vse slovenske knjige na enotnem katalogu: na terminalnih, ki naj bi jih imele naše knjižnice, tudi Mestna, bi tako našli vse podatke o teh knjigah. Tako naj bi bilo tudi v revijami in sploh z vso literaturo, ki jo premore NUK.

A. A.

Prostorska stiska osnovne šole Prežihov Voranc je velika. Skoraj 1100 učencev v 19 srbskohrvatskih in 21 slovenskih oddelkih ima slabe delovne pogoje. 4 učni oddelki morajo imeti pouk kar v bivših kabinetih za učila, pouk tehnične vzgoje pa je v kletnih, neprimernih prostorih. Tudi telovadnica je premajhna. Svet šole in krajevna skupnost Ajdovščina sta izoblikovali predlog za preureditev dela podstrešja, kjer bodo pridobili 2 učilnici in z novo organizacijo dela, rešili ta problem.

KS Gradišče

Zbor krajanov – Na zboru krajanov, ki je bil 6. junija je dr. Ciril Ribičič podal uvodno besedo in vodil pogovor o pripravi na delegatske volitve 1986 in o dograjevanju delegatskega sistema. Sledilo je poročilo o delu delegacij v preteklem obdobju.

V poročilu o delu delegacij za samoupravno stanovniško skupnost so med drugim poudarili, da je pomembno koliko so naši delegati sposobni, da v skupščini uspešno rešujejo probleme. Povedali so, da so sicer sklepčne, vendar pa razpravlja le 7–8 delegatov. Če prihajajo delegati nepripravljeno, si strokovnih služb lahko lastijo razne pravice. Delegacije za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti so tako rekoč brez moči, predvsem kadar morajo odločati o finančnih zadevah. Gradiva pridejo pred delegate usklajena na ravni mesta. Preobremenjenost z različni gradivi in občutek da je vse vnaprej odločeno, slabi pri delegatih aktivnost in voljo do dela.

Pri delu delegacije za zbor KS pa tudi pri delu drugih delegacij, se je pokazala njuna potreba po še tesnejšem sodelovanju s komisijami KS, s sekcijami in zborom krajanov.

Delegacije KS Gradišče so v skupščinah aktivne, udeležba na sejah delegacij pa je v glavnem dobra.

***

Razprava o aktualnih vprašanjih naše gospodarske situacije – Člani Zveze komunistov vseh treh osnovnih organizacij ZK iz Gradišče so 11. junija razpravljali o nekaterih aktualnih vprašanjih naše gospodarske situacije. Pogovor je vodil naš krajan Jože Smole. Odgovarjal je na vprašanja, ki so mu jih postavili člani ZK o naših ekonomskih problemih in rastoči inflaciji ter padanjem življenjskega standarda upokojencev. Beseda je tekla tudi o metodah izsiljevanja in pritiskov v zvezi z reševanjem študentskih problemov, o usmerjenem izobraževanju, o položaju prosvetnih delavcev in potrebi po preusmerjanju študija. Govorili so tudi o politično-varnostni oceni, o zapletih okrog deviznega zakona, o dograditvi violičnega sistema in znižanju članarine ZK.

***

Predsedstvo KK SZDL – Predsedstvo KK SZDL je 10. junija pregledalo potek evidentiranja možnih kandidatov za volitve in pripravilo s tem v zvezi program dela do jeseni. Razpravljalo je tudi o programih samoupravnih interesnih skupnosti. Na področju izobraževanja gradivo po mnenju predsedstva ni popolno. Premalo govori o prosvetnih delavcih, ki so akterji tega dela. Med drugim so sklenili, da bodo delegati v zboru KS podprli zahtevo, da pride v plan prizidek pri šoli Majda Vrhovnik, kot so se v izobraževalni skupnosti že dogovorili.

V zvezi z varnostno oceno v KS so dali vrsto pripomb na prepočasno urejanje prometnih zagat. Ponovno so opozorili na prometni nered pred trgovino na vogalu Veselove in Prešernove ceste, kjer je nujno potrebna fizična zapora.

***

Otvoritev športnega igrišča pri šoli Majda Vrhovnik – Ob osnovni šoli Majda Vrhovnik v Gregorčičevi ulici pospešeno tečejo zaključna dela na športnem igrišču. Delavci Slovenija-cestne Tehnika že polagajo asfalt in opravljajo vse potrebno, da bo igrišče naredo do 24. junija, ko bo na predzadnji dan pouka slovesna otvoritev. Učenci šole pripravljajo za to kratek fiskulturni program. Nastopila bo tudi Akademski folklorna skupina France Marolt in šolski pevski zbor OŠ Majda Vrhovnik. Istega dne bo na šoli tudi otvoritev razstave likovnih del in izdelkov tehničnega pouka.

***

Ogled razstave – Komisija za kulturo pri svetu KS je 13. junija povabila krajane na skupni ogled dragocene kulturno-zgodovinske razstave Arkade na Trgu osvoboditve. Obiskovalci iz Gradišča so si ogledali razstavo pod strokovnim vodstvom

A. Z.

KS Ajdovščina

Priprave na volitve 86 – Potem, ko je koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja in volitve seznanil predsedstvo KK SZDL Ajdovščina s potekom pogovorov s predsedniki hišnih svetov in vodji delegacij glede evidentiranja možnih kandidatov za volitve 1986, se je razvila razprava o vzrokih za odklanjanje sprejemanja funkcij v delegacijah. Menili so, da je razlika med pripravami na volitve 86 v primerjavi z letom 1982 predvsem v pogledu razpoložljivosti in pripravljenosti ljudi do prevzemanja delegatskih funkcij. Vzrok za to naj bi bile predvsem gospodarske težave, splošna draginja, dejstvo, da veliko ljudi dela v popoldanskem času, da bi z dodatnim zaslužkom zadržali padec življenjske ravni, mlajši krajan pa so zaposleni in se izgovarjajo, da družbenopolitično in samoupravno delujejo v svojem delovnem okolju.

***

Priznanja najbolj prizadevnim: Za požrtvovalno delo pri razvijanju krajevnih samouprave, za uveljavljanje in razvijanje delegatskega sistema v krajevni skupnosti so 27. junija podelili priznanja najbolj zaslužnim krajanom, OŠ Prežihovega Voranca in delavcem hotela Lev. Obenem so izročili tudi bronasta priznanja SZDLJ petim posameznikom in trem hišnim svetom.

***

Počitnice v parku – Cicibani in pionirji iz KS Ajdovščina, Gradišče in Trg osvoboditve se bodo zbirali do 12. julija in od 26. do 30. avgusta – med 9. in 13. uro v Leninovem parku, kjer bodo pod strokovnim vodstvom preživljali prijete igrice in zabave. Program počitniških dejavnosti je zelo pester, saj bodo nekajkrat odšli na otroško matinejo, v živalski vrt in na hipodrom v Stožicah, predvidena pa sta tudi izleta v Bistvo, kjer si bodo ogledali Tehniški muzej; najbolj privlačen pa je »izlet v neznano«. Stroške veselega počitnikovanja krije Zveza prijateljev mladine Ljubljana Center (kar pomeni, da so te počitnice čisto brezplačne!). Cicibani in pionirji – vabljani!

***

Duhovi na gradu – Moderna galerija je začela z gradbenimi deli v Tivolškem gradu že pred časom, ne da bi o tem obvestila hišni svet in stanovalce. Kako naj živijo ljudje v neznosnem hrupu in prahu, si je verjetno težko predstavljati. O tej problematiki je bil 13. junija v KS Ajdovščina pogovor z vsemi prizadetimi; sklenili so, da bo komite za urejanje prostora pri SO Ljubljana Center do konca junija sklical sestanek, na katerem bodo sprejeli ustrezne rešitve. Obenem je delegacija za zbor KS postavila delegatsko vprašanje, kako in za kaj so bila porabljena sredstva, namenjena za preureditev stavbe Pod Turnom 3 v Mednarodni grafični likovni center dežel v razvoju.